

Täysistunto

Tiistai 29.11.2022 klo 13.59—20.30

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 304/2022 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valio- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Esittelypuheen- vuoro, ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.24 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkalakia. Esityksessä on kysymys puhtaasti EU-lainsäädännön täytäntöönpanosta. Vaikka esitys onkin melko suppea ja luonteeltaan tekninen, se silti tukee tupakkalain tavoitetta, että ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käyttöä saataisiin vähennettyä.

Esitys liittyy uudenlaisiin kuumennettaviin tupakkatuotteisiin ja niitä koskeviin maku-aineiden rajoituksiin. Tupakkatuotedirektiivissä kielletään savukkeista ja kääretupakasta niin sanotut tunnusomaiset maut, ja tätä myötä esimerkiksi mentolisavukkeet ovat nykyisin EU:ssa kiellettyjä. Tupakkatuotedirektiivissä on säädetty Euroopan komissiolle toimivalta laajentaa tätä tunnusomaisten makujen kieltä myös muihin tupakkatuotteisiin, jos olosuhteissa tapahtuu merkittävä muutos, eli jonkin tietyn tupakkatuoteluokan myyntimäärät kasvavat merkittävästi EU-tasolla. Nyt komissio on todennut, että tällainen olosuhteiden merkittävä muutos on tapahtunut niin sanottujen kuumennettavien tupakkatuotteiden kohdalla. Komissio on siksi antanut delegoidun direktiivin, jolla muutetaan tupakkatuotedirektiiviä niin, että tunnusomaisten makujen kieltä koskee myös kuumennettavia tupakkatuotteita.

Arvoisa puhemies! Delegoitu direktiivi pantaisiin täytäntöön muuttamalla tupakkalakia niin, että tupakkalaissa määriteltäisiin kuumennettavat tupakkatuotteet ja kiellettäisiin niistä tunnusomaiset tuoksut ja maut samalla tavalla kuin ne on jo nykyisin kielletty savukkeista ja kääretupakasta. Delegoidun direktiivin on oltava pantuna kansallisesti täytäntöön viimeistään 23.7.23, ja lakimuutokset tulisivat voimaan kolmen kuukauden siirtymäajan jälkeen 23.10.23.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2022 vp

Suomessa kuumennettavia tupakkatuotteita ei tiettävästi vielä ole markkinoilla, mutta tilanne voi muuttua lähiaikoina. Muualla Euroopassa näitä tuotteita on jo markkinoilla, ja niiden käyttö on joissakin maissa varsin yleistä.

Ehdotetuilla muutoksilla voidaan vähentää kuumennettavien tupakkatuotteiden houkuttelevuutta ja tällä tavoin ehkäistä sitä, että näistä tuotteista muodostuisi lapsille ja nuorille uutta väylää nikotiiniriippuvuuteen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Kiviranta, olkaa hyvä.

15.26 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! On hyvä, että jälleen jatketaan johdonmukaisesti toimenpiteitä tupakoinnin vähentämiseksi. Tämä noudattaa EU-tason pitkän aikavälin strategiaa ja sopii myös hallitusohjelman kirjauksiin. Tupakointi aiheuttaa mittavia kansanterveydellisiä haittoja, joten on selvää, että sen vähentämiseen pyrkivät toimenpiteet ovat perusteltuja. Tupakoinnin vähentämiseksi tupakkaveroa nostetaan säännöllisesti ja esimerkiksi tupakkatuotteiden esillepanoa myyntipisteissä on voimakkaasti rajoitettu. On johdonmukaista, että nyt lakiin lisätään myös tämän lakiesityksen kirjaukset, joissa muun muassa kielletään kuumennettavien tupakkatuotteiden tunnusomaisten tuoksujen ja makujen myynti kuluttajille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.27 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kaikki tiedämme ja yleisessä tiedossa on, että tupakan käyttäminen tai tupakan polttaminen ja siihen liittyvä muukin vastaavanlainen aineiden käyttö on erittäin haitallista terveydelle, ja kaikki me suomalaiset tiedämme sen ihan varmasti. Jokainen meistä jo kansakouluajoilta tai nykyisen peruskoulun ajoilta tietää nämä haittavaikutukset terveydelle. Onneksi tietämys on levinnyt, ja ilokseni olen huomannut sen, että varsinkin nuorten keskuudessa tämä on tiedostettu. Siellä ikävä kyllä leviää tämä sähkö tupakan käyttö huolestuttavasti, mutta uskon, että koulut tekevät siinä parhaansa.

Lainsäätäjä on lähtenyt aivan oikealle linjalle jo kauan sitten tässä, että tupakan polttoa ja siihen liittyvien tuotteiden käyttöä rajoitetaan voimakkaasti sekä veropoliittisin keinoin että muin keinoin, koska muutenhan tästä ei päästä eroon. Kansanterveyden hoitamisen ja ihmisten terveydestä huolehtimisen pitää olla sillä tasolla, että ihmisillä on aito tieto asiasta ja rajoitukset ovat päällä niin, että tupakointia ja siihen liittyviä toimintoja voidaan vähentää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Salonen, olkaa hyvä.

15.28 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Kaikki toimet tupakoinnin vähentämiseksi ovat oikeita toimia. Myönnän kuitenkin suoraan sen, etten tunne tätä kyseistä tuotetta ehkä siitäkään johtuen — kuten ministeri tässä totesi — että kuumennettavia tupakkatuotteita ei ole vielä Suomen markkinoilla. Yritin aikoinani myöskin lainsäätäjänä ymmärtää sähkö tupakan mekanisme tilanteessa, jossa tuote oli jo laajalti markkinoilla Suomessa, ja siksi katson, että on tärkeää, että lainsäädännöllisesti olemme ikään kuin edellä säätelemässä tällaista kuumennettavaa tupakkatuotetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2022 vp

Näitä esityksen vaikutuksia ei oikeastaan voi arvioida juuri siitä syystä, koska niitä ei Suomessa ole, niin voimme vain ikään kuin aavistella, mikä vaikutus olisi, mikäli tällaiset tuotteet tulevaisuudessa tuotaisiin myyntiin Suomeen. Sitä kautta nyt lainsäädännöllä pitää tehdä kaikkemme, että emme ainakaan lisää houkuttelevuutta esimerkiksi maustamalla näitä tuotteita mentolin, suklaan tai vaniljan makuisiksi.

Nämä ehdotetut muutokset oletettavasti vähentävät sen todennäköisyyttä, että kuumennettavista tupakkatuotteista pääsisi muodostumaan lapsille tai nuorille uutta väylää nikotiiniriippuvuuteen. Me voimme olla tyytyväisiä siitä, että tupakointi erityisesti nuorten keskuudessa vähenee koko ajan niin kuin aikuisväestönkin keskuudessa, mutta samanaikaisesti juuri nämä korvaavat tuotteet kuitenkin nostavat siellä päätään.

Nämä ehdotetut muutokset saattavat vähentää myös aikuisten tupakoitsijoiden kiinnostusta vaihtaa esimerkiksi savukkeet kuumennettaviin tupakkatuotteisiin, ja käsitykseni mukaan on niin, että tutkimustiedon perusteellakaan ei ole ihan täyttä varmuutta siitä, olisiko kannattavaa ohjata tupakoitsijoita, savukkeiden käyttäjiä, näiden tuotteiden pariin vaiko ei. Nimittäin tutkimustiedon perusteella kuumennettavien tupakkatuotteiden käytöstä syntyvät päästöt sisältävät terveydelle haitallisia aineita, joiden määrä vaihtelee tuotteesta riippuen. Haitta-ainepitoisuudet ovat olleet pääosin pienempiä kuin savukkeen polttamisesta syntyvässä tupakansavussa, mutta myös suurempia pitoisuuksia on havaittu. Päästöjen nikotiinipitoisuus on ollut kuumennettavissa tupakkatuotteissa pääasiassa matalampi kuin savukkeessa, mutta näissä pitoisuuksissa voi olla suurta vaihtelua eri kuumennettavien tupakkatuotteiden välillä. Tuotteiden erilaiset kuumennustekniikat ja ainesosat voivat lisäksi synnyttää vielä yhdisteitä, joita savukkeista syntyvässä tupakansavussa ei ole. Siksi on kiistanalaista, väheneekö altistuminen haitallisille aineille merkittävästi, jos tupakoitsija siirtyy käyttämään savukkeiden sijaan kuumennettavia tupakkatuotteita. Ei ole näyttöä siitä, [Puhemies koputtaa] että kuumennettavien tupakkatuotteiden käyttö vähentäisi merkittävästi tupakkasairauksien riskiä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

15.31 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa herra puhemies! Edellä on kuultu erittäin hyviä puheenvuoroja. Kokoomus on tänään julkistanut oman vaihtoehtobudjettinsa, josta puhumme enemmän huomenna. Haluan kuitenkin jo tässä vaiheessa todeta, että on hienoa, että valtiovarainministeri Saarikko on näin neljä kuukautta ennen vaaleja vihdoinkin löytänyt sisältään pienen valtiovarainministerin, kun hän on pääministeri Marinille joutunut muistutamaan budjettikehyksistä ja niiden merkityksestä.

Valtiovarainministeri Saarikko on muuten väittänyt, että kokoomus on alentamassa ansiotuloverotusta miljardilla velaksi. Tämähän ei pidä paikkaansa, ja se hyvin käy myös hänelle ilmi meidän vaihtoehtobudjetista.

Mutta vaihtoehtobudjetti pitää sisällään ansiotuloverotuksen keventämisen vastapainoksi myös veronkiristyksiä. Yhteiskunnassa on laaja konsensus, että painopistettä pitää edelleen siirtää työnteon verottamisesta haittojen verottamiseen. Tämän ajattelun mukaisesti kokoomus esittää tässä vaihtoehtobudjetissa muun muassa tupakkaveron korottamista peräti 400 miljoonalla eurolla. Mielestämme sille on olemassa erittäin hyvät perusteet. Totta kai kyseessä on myös finanssipoliittinen perustelu, saadaan valtiolle verotuottoja, mutta tämä tupakkaveron korotus, kuten tiedämme, on myös erittäin tehokas keino pyrit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2022 vp

täessä vähentämään tupakointia. Itse ajattelen, että ainakin lasten ja nuorten aloittamiskynnyks nousee, kun tupakka-askin hinta tuntuvasti nousee. Se, että pystyisimme toimimaan niin, että yhä harvempi lapsi tai nuori aloittaa tupakoinnin, olisi erittäin hyvä asia.

On sanottava vielä tupakoinnista ja sen torjunnasta, että Suomihan on sitoutunut pyrkimään savuttomuuteen vuonna 2030 ja näiden tuntuvien tupakkaverotuksen korotusten, joita on tehtykin, lisäksi tarvitaan muitakin päätöksiä. Tämä hallitus ei varmasti enää ehdi muita ratkaisuja nyt esillä olevien lisäksi tehdä, mutta esimerkiksi parveketupakoinnin rajoittaminen edelleen ja ennen kaikkea sen päätöksenteon helpottaminen taloyhtiöissä on kyllä sellainen asia, jonka toivon tulevan seuraavan hallituksen agendalle. Tänä päivänä parveketupakoinnin rajoittaminen vaatii erittäin monimutkaista ja byrokraattista menettelyä taloyhtiössä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lehto, olkaa hyvä.

15.34 **Rami Lehto ps:** Arvoisa puhemies! Nyt kun edustaja Zyskowicz on kehumus kookoomuksen veronkorotusesityksiä, niin palataan takaisin tähän tupakkakieltoasiaan. Elikkä näitä makuaineitahan on ollut vuosia, vuosia, kymmeniä vuosia eri tupakkatuotteissa. Muistellaanpa näitä menthol-savukkeita, mitä niitä oli, niin silloin kun itsekkin pikkupoikana niitä maistelin, niin en tykännyt mentholin mausta, että ei se houkutelut. Mutta sitten kun nämä menthol-savukkeet aikoinaan lopetettiin, niin tuli tällaisia napsutupakoita, joissa oli filtlerin sisässä sellainen pallo, mikä sitten räjäytettiin, että tuli sitä makua. Ja sitten kun nekin kiellettiin EU:ssa, tuli jotain lappuja, mitä sinne askiin vissiin laitettiin, että taas saatiin makuja. Että aina kun kielletään jotain, niin joku keksii toisen keinon, ja se keino on yleensä sellainen, mistä ei ole välttämättä testattu, onko se terveellisempää vai epäterveellisempää kuin se aikaisempi, mikä on kielletty. Elikkä kyllä aina kun näitä kielletään, niin joku yrittää keksiä siihen sen kiertojutun.

Minä näen, että eivät nämä makuaineet välttämättä enää niin paljon houkuttele nuoria savukkeiden piiriin, vaan kyllä he enemmän ovat siirtyneet nykyään nuuskaankin, missä ei välttämättä ole makuaineita. Se on se trendi, mitä halutaan kokeilla.

Tietysti on hyvä, että tehdään työtä ja yritetään saada, ettei kukaan aloitaisi tupakkatuotteiden käyttöä. Se on kyllä tärkeätä hommaa. Näistä makuaineista kun puhutaan, niin sanotaanhan useasti, että limonadit ovat epäterveellisiä — niin sinnehän on kanssa laitettu makuaineita ja kaikkea, mikä houkuttelee juomaan niitä epäterveellisiä juomia. Pitäisikö näihin sitten kiinnittää hallituksen huomio? [Ben Zyskowicz: Katso kokoomuksen vaihtoehtobudjettia!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Asell, olkaa hyvä.

15.36 **Marko Asell sd:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on tarpeellinen tupakkalakiin liittyvä muutos. Muutos sisältää muun muassa tunnusomaisten tuoksujen ja makujen kiellon, joka koskisi myös kuumennettavia tupakkatuotteita. EU-direktiivi sallisi kansallista liikkumavaraa näissä, mutta Suomessa liikkumavaraa ei ole tupakkatuotteissa käytetty, koska ei haluta lisätä niiden houkuttavuutta. Se on hyvä. Niiden houkuttavuutta ei pidäkään lisätä. Kannatan sitä linjaa vahvasti.

Esityksen perusteluissa sanotaan, että esityksen vaikutuksia rajoittaa se, että kuumennettavia tupakkatuotteita, joita tämä laki koskee, ei tietävästi ole vielä Suomen markki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2022 vp

noilla. Esityksellä pystytään kuitenkin vaikuttamaan siihen, että jos tällaisia tuotteita tulevaisuudessa tuotaisiin myyntiin Suomessa, niiden houkuttelevuutta ei voitaisi lisätä maustamalla niitä esimerkiksi mentolin, suklaan tai vaniljan makuisiksi.

No, tämä on siis kannatettava esitys. Tupakkatuotteiden houkuttavuutta pitää vähentää kaikin keinoin. Yhtenä tärkeimpänä ovat tietysti veronkiristykset ja niin edespäin. Tupakkatuotteita kuuluu verottaa ankarasti, niin epäterveellisiä ja täysin tarpeettomia ne ovat.

Ihmettelen, että erilaisia uusia tupakkatuotteita voi tässä nyt noin vain tuoda mutta esimerkiksi nuuskaa ei voi tuoda. Meillä on edelleen esimerkiksi nuuskan suhteen tilanne se, että kyseisen tupakkatuotteen eli nuuskan käyttäjät joko itse matkustavat pitkät matkat Ruotsin puolelle nuuskaostoksille tai sitten ostavat nuuskaa joltain, joka sitä laittomasti on Ruotsista tuontu ja myy täällä. Tästä aiheutuu tietysti monenlaisia ongelmia ja turhaa nuuskaturismia muun muassa vaikka Haaparantaan. Olisi tietysti hyvä, että nuuskaa ei käytettäisi kukaan, mutta totuus on, että sitä käytetään aika paljon ja tämä myyntikielto Suomessa ei toimi.

Ruotsi sai aikanaan EU:ssa erityisluvan myydä nuuskaa, ja ehtona oli siis se, että kyseinen tuote ei leviäisi muihin maihin. Se ehto ei ole mitenkään onnistunut. Ruotsin pitäisi siis lopettaa sen myynti, tai sitten sitä pitäisi voida myydä myös Suomessa. Nuuskaa käytetään Suomessa melko paljon, ja valitettavasti verohyödyt valuvat tällä nykyisellä systeemillä rajojen ulkopuolelle, mutta haitat jäävät tänne. Tämä asia pitäisi saada kestäväälle linjalle ja sellaiselle tolalle, että salakuljetus ja verojen kantaminen Ruotsiin loppuvat. Kuten näitä uusia, mahdollisesti tulevia tuotteita, myös nuuskan voisi hankkia Suomesta ja maksaa siitä reilusti veroa Suomen valtiolle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.39 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Jatkan tuosta Asellin puheesta, elikkä me käsitellään nyt kuunnettavaan tupakkatuotteisiin liittyvää lakia. Niitä ja niiden makuja ei vielä ole Suomessa, mutta haluan nyt puhua tuosta nuuskasta, kun se täällä esiin nousi.

Arvoisa puhemies! Ruotsissa heillä on mahdollisuus myydä nuuskaa. Nuuskaa myydään myös muissa maissa Euroopassa hyvin laajalti, mutta sitä kutsutaan siellä purutupakaksi. Meidän Suomessa tällä hetkellä, kun tupakka on asetettu pannaan kaikissa virastoissa ja sairaaloissa ja muualla, erilaisissa tehtaissa, ihmiset ovat lopettaneet tupakan käytön ja siirtyneet nuuskan käyttöön hyvin laajalti. Sitä käyttävät kansanedustajat, sitä käyttävät poliisit, sitä käyttävät elintarviketöntekijät, sitä käyttävät terveydenhoitajat ja lääkärit. Hankinta tehdään niin, että ihmiset käyvät hakemassa sitä joko laivalla Uumajasta, missä käsittääkseni Vaasan kaupunkikin sitä osaomistajana myy kioskissa, tai sitten he hakevat sitä Haaparannasta autolla. Voisin kuvitella, että vihreät tarttuisivat tähän asiaan, kun siinä syntyy päästöjä ihan älyttömästi, kun miehet hakevat sitä Pohjois-Suomesta. Ja toki siihen liittyy myös semmoista, että sitä tehdään bisneksenä, sitä tuodaan mielettömästi Suomeen. Ne haitat ovat meillä täällä käsillä. En väitä, että nuuska ei toisi haittoja ollenkaan, mutta ne jäävät meille tänne ja kaikki verotulot menevät Ruotsiin. Uskon, että se on vähintään kymmenien miljoonien valmisteveromenetykset Suomessa tai jopa suuremmat.

Tämän vuoksi katson, että se, mitä pitäisi tehdä, on se, että Suomessa aletaan myymään nuuskaa. Otetaan ne verot niiden ongelmien hoitoon täällä. Tämä on ihan käsittämätöntä, että me eletään tämmöisessä maassa, jossa nuuskaa ei saa myydä laillisesti mutta sitä käytetään ihan älyttömän paljon. Se käyttö on kasvanut todella paljon, ja se on osittain siitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2022 vp

että on pyritty tupakasta eroon. Aivan ehdottomasti hallitus voisi tämän ottaa ohjelmaan, vielä niin kauan kuin te nyt pystyssä pysytte, [Puhemies koputtaa] että nuuskan myynti sallittaisiin Suomessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Niikko, olkaa hyvä.

15.42 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Kyseessä oleva hallituksen esitys tulee Euroopan unionin direktiivistä, jossa halutaan ratifioida tupakkalakiin sellaisia elementtejä, joita siellä tällä hetkellä ei ole. Elikkä näitä kuumennettavia tupakkatuotteita ei ole määritelty voimassa olevassa tupakkalaissa, ja tämän johdosta tämä esitys tänne on tuotu.

Tässä kuunnellessa näitä puheita kävin lukemassa tätä hallituksen esitystä ja myös näitä asiantuntijalausuntoja, joita on ollut. Täällä oli mielenkiintoinen asiantuntijalausunto Vapers Finland ry:stä, joka on tämmöinen sähkö tupakkayhdistys, joka tavallaan näitä tietoja kerää, on riippumaton mihinkään tupakkateollisuuteen ja puhuu näistä asioista. Mielenkiintoinen havainto oli se, että täällä puhutaan VTT:n tutkimuksesta näistä haitoista. On myös tutkittu näitä sähkösavukkeiden haittoja Yhdysvalloissa, Japanissa, Alankomaissa — täällä mainitaan monen maan tutkimustuloksia.

Yksi keskeinen tutkimustulos, mikä myös VTT:n tutkimuksessa mainitaan, on seuraava: ”Käyttäjät altistuvat huomattavasti vähemmän kaasumaisille ja hiukkasmaisille ainesosille verrattuna savukkeita käyttäviin.” Ja sitten sanotaan, että ”niissä on muun muassa todettu kuumennettavien tupakkatuotteiden vähentävän altistumista terveydelle haitallisille karbonyyleille 80—95 prosenttia ja haihtuville orgaanisille yhdisteille, VOC-yhdisteille, 97—99 prosenttia verrattuna perinteisiin savukkeisiin.” Yhteinen tulos näissä tutkimuksissa, joita on tehty jo useita vuosia muissa maissa, on ollut se, että tämmöisen kuumennettavan tupakan polttaminen on vähemmän haitallista kuin savukkeiden polttaminen.

En ole mikään savukkeiden puolestapuhuja enkä minkään muunkaan, mutta ymmärrän niitä ihmisiä, joilla on addiktio nikotiiniin ja savukkeisiin. Ja ymmärrän niitä ihmisiä, jotka haluavat päästä siitä haitallisesta nikotiiniriippuvuudesta ja tupakan aiheuttamasta terveyshaitasta eroon vaikkapa kuumennettavan tupakkatuotteen kautta, ja minun logiikkani on niin yksinkertainen, että jos kuumennettava tupakkatuote on vähemmän haitallinen kuin nämä tupakkateollisuuden tuottamat tupakat, niin miksi ihminen — aikuinen ihminen — ei sitten saisi vapaaehtoisesti päättää, polttaako sitä vai ei? On totta, ettemme me lainsäädännössä voi hyväksyä sitä, että markkinoilla saa myydä eri makuisia, vaikkapa suklaan tai mansikan makuisia, sähkösavukkeita, koska sehän johtaa siihen, että lapset lähtevät käyttämään niitä. Tälläkään hetkellä niitä ei myydä missään julkisessa paikassa, vaan ne tilataan netistä tai sitten myydään tiskin alta — näin olen saanut kuulla. Elikkä sähkösavukkeiden käyttäjät kyllä polttavat sähkösavukkeita tämänkin lainsäädännön jälkeen siinä missä ennenkin, olen näin ymmärtänyt.

Mutta, arvoisa puhemies! Tärkeää on saada tupakkahaitat laskemaan tässä maassa, koska siitä tulee valtavat terveydelliset haitat yksilöille [Puhemies koputtaa] sekä yhteiskunnalle. Tämän johdosta toivon sellaista tasapainoa — myös ministeriltä — että ymmärretään niitä ihmisiä, [Puhemies: Aika!] joilla on tupakkariippuvuus, että he pyrkivät eroon siitä haitallisesta savukkeiden polttamisesta [Puhemies: Kiitoksia!] tämän kuumennettavan tupakkatuotteen kautta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2022 vp

15.46 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Vielä kun äsken puhuin nuuskasta ja mielihiteeni on, että se pitäisi laillistaa Suomessa ja alkaa myymään sitä kioskeilla, niin jos hallitus oikeasti olisi huolissaan siitä, että nyt tällä hetkellä lapset käyttävät todella paljon nuuskaa — joka mielestäni on väärin ja jota mielestäni pitäisi pyrkiä torjumaan — niin paras keino torjua lasten nuuskankäyttöä olisi, että sitä alettaisiin myymään virallisesti kioskeissa. Silloin valvottaisiin ikärajaa, kuka sitä saa ostaa ja kuka ei. Tämä on ihan uskomatonta, että nyt kun sitä tuodaan Suomeen erilaisia verkostoja pitkin, se myynti ohjautuu myös niin, että sitä pystyvät lapset ostamaan. Kaikista paras tulppa olisi, että ne tulisivat kioskeihin ja siellä kysyttäisiin paperit, kun haluaa ostaa nuuskaa.

Nyt kun edustaja Niikko puhui noista nikotiiniaddikteista, niin kyllä nuuskalla moni on päässyt eroon tupakinpoltosta, koska he ovat halunneet päästä irti tupakinpoltosta, koska se on keuhkoille rasittavaa. En väitä, etteikö nuuska aiheuta samanlaisia ongelmia, mutta oletaisin kuitenkin, että nuuska on vähemmän haitallinen ihmisen terveydelle kuin tupakki. Mielestäni tämä voisi olla myöskin tämmöinen huomioitava asia tässä tupakkalaissa. Jos oikein olen ymmärtänyt, joistakin poliittisista puolueista on löytynyt kyllä ihan näkemyksiä siihen, että nuuska tulisi laillistaa Suomessa. Ehdottomasti toivoisin, että tähän tartuttaisiin.

Vielä sanon senkin asian, että vaikka nyt on tällä hetkellä Ruotsin yksinoikeus myydä nuuskaa — siis semmoista, jota pistetään huulen alle — niin tätä lakia kierretään muissa maissa sillä tavalla, että se nuuska myydään purutupakkana ja sanotaan, että pureskele varovasti ja aseta huulen alle.

En tiedä, miksi me ollaan näin takapajuinen maa, että me halutaan antaa tästäkin verotulot vieraihin maihin ja niiden käsiin, vaikka haitat pysyvät Suomessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Niikko, olkaa hyvä.

15.48 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Nuuskasta vielä muutaman sanasen haluan mainita: Edustaja Mäenpää on ihan oikeassa siitä, että nuuskan käytön haittojen parhaiten pystyttäisiin hillitsemään siten, että sitä myytäisiin Suomessa laillisesti. Tämä kuitenkin ei ole mahdollista saamani tiedon mukaan. Me ollaan tiedetty jo vuosia, että kun aikoinaan Ruotsi haki erityisvapauden nuuskan myyntiin EU:lta, niin se sai siirtymäajan siihen. On veikkailtu siitä saakka yli kymmenen vuoden ajan, koska tämä siirtymäaika päättyy, ja Ruotsihan ei koskaan joudu lopettamaan sitä nuuskan myyntiä, vaikka siitä on millaisia otsikoita luettu. Mutta Suomi ei enää sinne junaan pääse mukaan, koska se ei hakenut silloin aikoinaan tällaista erityispoikkeusta. Kun tupakkalakia lähdettiin muuttamaan ja EU:n yhdistymisasiota lähdettiin kirjoittamaan semmoiseen muotoon, niin Suomi ei tätä hakenut, ja Suomi ei sitä enää jäljestäpäin voi saada. Tämä vaatisi semmoisen menettelytavan, jossa Suomi ei menestyisi. Eikö näin, ministeri, olekin? Elikkä tämä on ikävä tosiasiasta, koska itsekin olisin sitä mieltä, että laitton nuuskan myynti on niin vallatonta Suomessa, että siihen pitäisi saada jonkunäköinen roti, nimenomaan koska nuuska laittoman myynnin kautta päätyy lasten käsiin paljon helpommin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.